

Aleksandra
Janta-Grohs

Autorka jest development
menedżerem w Wyższej Szkole
Zarządzania/Polish
Open University.

KONTAKT:
aleksandra.janta@pou.pl

Dyplomowe dylematy

Jak dobrze wybrać program MBA?

Na początku 2009 roku, kiedy to na wieść o kryzysie wiele firm zamroziło swoje budżety szkoleniowe, zainteresowanie drogimi studiami typu MBA zaczęło maleć. Jednak w ostatnim czasie trend ten się odwrócił i obserwujemy znaczny wzrost zainteresowania tą formą edukacji. Studia MBA to ważna decyzja i... niemały wydatek. Tym bardziej przed podjęciem decyzji o wyborze konkretnego programu należy zrobić dogłębną analizę dostępnych ofert oraz własnych oczekiwań.

Często zdarza się także, że menedżerowie samodzielnie decydują o konieczności rozpoczęcia studiów, a co za tym idzie, finansują je z prywatnych środków. Natomiast ich pracodawcy, widząc pozytywny wpływ studiów na efektywność pracy takich menedżerów, zazwyczaj po pierwszym semestrze rozpoczynają dalsze finansowanie. Świadczy to z pewnością o tym, że niezależnie od aktualnej sytuacji gospodarczej dobrzy menedżerowie są i będą „towarem” poszukiwanym.

Zwiększenie szans na rynku pracy

Studia MBA są adresowane do osób z wyższym wykształceniem o bardzo zróżnicowanym profilu, posiadających do-

świadczenie biznesowe, które chcą zdobyć zaawansowaną wiedzę teoretyczną oraz najwyższe kwalifikacje w zarządzaniu. Ukończenie studiów MBA nie daje gwarancji natychmiastowego awansu. Staje się natomiast warunkiem koniecznym do zrobienia kariery w biznesie, a niekiedy po prostu przywraca poczucie bezpieczeństwa w miejscu pracy. Rozważając zatem podjęcie studiów MBA, trzeba zadać sobie pytanie o osobiste cele, jakie chcemy dzięki nim osiągnąć. Niezależnie od tego, czy naszym zamiarem jest awans w firmie, znalezienie lepszej pracy, zrobienie kariery w Europie czy świecie, czy po prostu utrzymanie obecnego stanowiska, trzeba taką decyzję poprzedzić dokładną analizą.

Podstawowym kryterium wyboru nie powinna być cena. Doświadczenie pokazuje, że dobrą wskazówką może być natomiast wartość współczynnika (jakość programu/cena programu). Oczywiście im wyższa jest wartość, tym lepiej.

W poszukiwaniu kryteriów

Przy wyborze programu MBA nie warto kierować się modą czy wysokością zarobków w danej branży. Nie każdy ma bowiem predyspozycje do pracy na aktualnie modnych stanowiskach. Ważna jest natomiast umiejętność dopasowania swoich predyspozycji do potrzeb rynku. Po określeniu podstawowych parametrów programu MBA, takich

jak cena, język wykładowy czy miejsce prowadzenia warsztatów, trzeba sprawdzić jakość programu pod kątem jego dostosowania do specyfiki polskiego rynku. Studia MBA powinny pozwalać na zdobycie wiedzy i umiejętności wychodzących poza same teorie czy narzędzia, a także dawać możliwość gruntownego poznania aktualnych problemów zarządzania, rozwijać zdolności analityczne i kompetencje menedżerskie, niezbędne w praktyce kierowania firmami. Studia MBA powinny też uczyć patrzenia na przedsiębiorstwo z szerokiej, strategicznej perspektywy, a także wychodzenia poza utarte schematy działania. Ich zadaniem jest również kształtowa-

nie odpowiednich postaw kluczowych przy podejmowaniu samodzielnych, strategicznych decyzji w otoczeniu, które ulega dynamicznym zmianom. Takich menedżerów, liderów i strategów potrzebują dzisiaj firmy.

Ważna jest również możliwość otrzymania dyplomu liczącej się zagranicznej uczelni. Może to zwiększyć nasze szanse na pracę w międzynarodowym biznesie. Wskazane jest, by dyplom zagranicznej uczelni był taki sam, jaki otrzymują jej absolwenci w danym kraju, np. w Wielkiej Brytanii. Należy również sprawdzić, jaką międzynarodową akredytacją program może się pochwalić. Jeśli jest to np. akredytacja Association

of MBAs, możemy mieć pewność, że nikt nie będzie kwestionował, czy ukończyliśmy dobre studia MBA. Akredytacja nie jest jednak zaświadczeniem o jakości danym raz na zawsze. Oczywiście warto kierować się opinią absolwentów. Nie wolno zapominać również o wadze networkingu, bo relacje nawiązane podczas studiów MBA okazują się w przyszłości nieocenione. Należy więc sprawdzać, jakie wymogi stawia uczelnia, jeśli chodzi o doświadczenie zawodowe kandydatów przyjmowanych do programu.

W Polsce czy za granicą?

Przy wyborze programu MBA często pojawia się pytanie, czy

studiować w Polsce, czy za granicą. Zawsze jednak należy porównać poszczególne programy MBA. Zarówno w Polsce, jak i za granicą są bowiem programy lepsze i gorsze. Najlepsze polskie programy MBA mogą konkurować z wieloma zagranicznymi. Posiadają prestiżowe akredytacje takich instytucji, jak np. Association of MBA's (akredytującej programy MBA z całego świata), oferują również możliwość zdobycia dodatkowego dyplomu prestiżowych uczelni z Wielkiej Brytanii czy USA w ramach współpracy z tymi uczelniami.

Co nie jest również bez znaczenia, najlepsze polskie programy MBA przy naprawdę niezłym poziomie, jaki reprezentują, są wciąż dużo tańsze niż programy wielu znanych uczelni zagranicznych. Wybierając program MBA, należy racjonalnie ocenić własną pozycję wyjściową i zastanowić się, czemu ma służyć ukończenie takich studiów, w jakiej firmie chciałbym pracować i jak powinna wyglądać moja potencjalna ścieżka kariery za kilka czy kilkanaście lat. Czy chcę i mam odpowiednie możliwości, by zrobić karierę w międzynarodowej korporacji w USA, czy też raczej nastawiam się na rozwój w jednym z oddziałów koncernu np. w Europie Środkowo-Wschodniej czy Azji. A może w grę wchodzi jeszcze inny scenariusz, w którym myślę raczej o karierze na lokalnym rynku, w konkretnym kraju? Wszystko to ma znaczenie i powinno mieć wpływ na wybór konkret-

nego programu MBA dopasowanego do tych oczekiwań i spełniającego odpowiednie standardy.

MBA a trendy na rynku pracy

Polska, choć nie należy już do grupy *emerging markets*, nadal jest interesującym krajem do inwestowania. Firmy, które rozpoczynają działalność w Polsce, poszukują menedżerów nie tylko dobrze znających rynek i branżę, ale posiadających kwalifikacje do zarządzania wszystkimi obszarami biznesu oraz potrafiących myśleć i działać strategicznie.

Wiele zachodnich firm chce zdobywać rynki wschodnie, takie jak Rosja, Ukraina, Białoruś. Polscy menedżerowie z jednej strony znają kulturę i mentalność Wschodu, z drugiej strony mają szeroką wiedzę o zachodnich wartościach i stylu zarządzania. A do tego są świetnie wykształceni. Właśnie dlatego są najlepszymi kandydatami na stanowiska związane z ekspansją zachodnich firm na rynki Europy Wschodniej.

Prognozy na przyszłość

W ostatnich latach zauważalne jest pojawienie się specjalistycznych studiów MBA, które w odróżnieniu od ogólnych programów MBA mają być nastawione na konkretną branżę czy konkretny obszar działalności firmy. O ile specjalizacja na studiach poddyplomowych ma sens, o tyle na studiach MBA wydaje się być zaprze-

zeniem idei MBA. Dobre studia MBA powinny pozwolić słuchaczom na spoglądanie na te same sytuacje z różnych punktów widzenia. Tradycyjne studia MBA rozwijają nie specjalistyczną, lecz interdyscyplinarną wiedzę, która pozwala słuchaczom na podejmowanie strategicznych decyzji, niezależnie od sektora, branży czy firmy, w której pracują. Jeśli więc mamy stworzyć dla studentów twórcze środowisko, w grupie studenckiej powinny znaleźć się osoby o bardzo zróżnicowanych doświadczeniach: dyrektorzy różnych działów i pionów - finansistów, marketingowcy, handlowcy, specjaliści od HR, controllingu itd., działający w różnych branżach - farmaceutycznej, reklamowej, budowlanej, logistycznej, posiadający różne wykształcenie. Taka grupa bardziej kreatywnie i nieszablonowo podejdzie do rozwiązywania problemów niż grupa składająca się ze specjalistów wyłącznie jednej branży. Również Stowarzyszenie Association of MBAs, akredytujące najlepsze programy MBA na świecie, zaleca, aby nie specjalizować programów MBA. Uniwersytety z pierwszej dziesiątki rankingu najlepszych uniwersytetów świata, takie jak University of Cambridge czy University of Oxford, również nie oferują specjalizowanych MBA. Nie oznacza to jednak, że specjalistyczne MBA są złe. Odpowiadają tylko na inne potrzeby i opierają się na innej filozofii i założeniach niż tradycyjne studia MBA.